

Çocukların Önünde Asla

Televizyondaki şiddet görüntülerinin çocuklar üstündeki etkisi çok tartışılan bir konu. V-chip adı verilen bir cihaz yeni bir çözüm olarak öneriliyor. Televizyona yerleştirilen bu cihaz, başparmağın tırnağı büyüklüğünde. V-chip, anne ve babalara televizyondaki şiddet ve cinsellik içeren programlardan çocukları koruma olanağı sunuyor. Politikacılar bu basit teknolojiye hemen ilgi gösterdiler. V-chip iki yıl önce Kanadalı bir mühendis tarafından geliştirilmiş. Şubat ayında Amerikan Hükümeti 1998 yılından itibaren bütün yeni televizyonların V-chip donanımlı olarak üretilmesine karar verdi. Avrupa Parlamentosu ve İngiliz Politikacılar ilkesel olarak kararı destekliyorlar.

Aslında düşünce oldukça basit. Yayınlar şiddet, cinsellik, argo kullanımlara veya sinemalarda uygulandığı gibi insanların yaş gruplarına göre sınıflandırılıyor. Havadan veya kablo ile gelen sinyaller televizyonun içindeki V-chip tarafından toplanıyor. 4 basamaklı şifreleme sistemi ile anne ve babalar bu devreciğe komut vererek şiddet ve cinsellik içeren programların sinyallerini bozabilecekler. Konu İngiltere'de sıcak tartışmalara neden oluyor. Bazı uzmanlar, çocukları şiddet ve cinsellik içeren programlardan korumak için her yolun denemesi gerektiğini savunuyorlar. Bu konuda getirilecek her çözümün hükümet, yerel otoriteler, yayıncılar, program yapımcıları ve aileler ile birlikte bulunması gerektiğini düşünen uzmanlara karşı çıkanlar da var. Birçok yayıncı, reklamcı ve elektronik uzmanı V-chip'in gereksiz ve kullanışsız olduğunu savu-

nuyor. Bağımsız Televizyon Birliği (ITVA) Avrupa İlişkileri Sorumlusu Ross Biggam, V-chip projesini destekleyen çevrelerin elinde yeterli veri bulunmadığını, buna rağmen bu çevrelerin çok kesin düzenlemeler getirdiğini, oysa Avrupa veya İngiltere'deki düzenlemelerin ve sınıflandırmaların yorumuna açık olduğunu söylüyor.

V-chip'e karşı çıkanlar, BBC'nin sürekli bir yayın akışı rehberi yayınladığını, Yayın Standartları Konseyi'nin bir uygulama tüzüğü, Bağımsız Televizyon Komisyonu'nun ise bir program tüzüğüne sahip olduğunu belirtip V-chip'in bütün bu ölçütlerin ve tüzüklerin başarısızlığı olarak yorumlanabileceğini, bunun da tehlikeli sonuçlar doğuracağını söylüyorlar.

Bugünlerde V-chip için bütün Avrupayı kapsayan bir sınıflandırma hazırlanıyor. Sistem, 1 den 5'e kadar olmak üzere 5 düzeyden oluşuyor. En ağır şekilde şiddet ve cinsellik içeren yayınlar 1 sınıflandırılmasına alınıyor ve 5. düzey de az şiddet içeren yayınları kapsıyor. V-chip'e karşı çıkanlar bu projenin maliyetinin korkunç boyutlara erişeceğini ve ülkelerin kültürel

farklılıklarının sorun yaratacağını söylüyorlar. Örneğin, İsveç'te şiddet ve cinsellik içeren yayınlardan çok, yanıltıcı reklamlardan çocukların korunması gerektiği görüşü yaygınken, İngiltere'de bunun tam tersi düşünülüyor.

Bütün bunların yanında bazı teknik problemler de söz konusu. Örneğin şifrelenmiş sinyallerin evlere nasıl ulaşılacağı sorunu. Burada benimsenen yol (görüntü) bilgisi içermeyen düşük aralık çizgiler.

Bu yöntem Avrupa'da teletekst servisleri tarafından kullanılıyor.

Bağımsız Televizyonlar Komisyonu, bir diğer sorunun da yeni bir televizyon alındığında eski televizyonun genelde çocukların odasına konulduğunu ve çocukların hangi yayınları izlediklerinin takibinin zor olacağını söylüyorlar. Avrupa'da, 1960'dan beri çocuklar için uygun olmayan yayınların gece 21.00'den önce yayınlanmamasının var. V-chip karşıtları, V-chipli televizyonlarla birlikte bu sınırın kalkacağını ve yayıncıların sorumluluk duygularının azalacağını söylüyorlar. Bu arada ticari kanallardaki yayıncılar V-chip'in televizyonun en çok seyredilen saatlerinde reklam şirketlerinin te-

levizyona reklam vermesini önleyebileceğini düşünüyorlar.

Bir diğer tartışma konusu da şiddetin tanımı üzerinde yoğunlaşıyor. Çizgi filmlerdeki şiddet ile filmlerdeki şiddet ayrımı hangi ölçütler içerisinde ele alınacak? Güreş bir spor mu yoksa bir eğlence mi? Bu konuda tek bir sınıflandırma programı tasarlamak ne kadar mümkün? Bütün bu sorular yanıtlanırsa, sorunların üstesinden gelinse ve V-chip bir işlerlik kazanırsa bile bu cihazın toplum

için ne kadar yararlı olacağı konusunda şüpheler var. Utrecht Üniversitesinden Profesör Jeffrey Goldstein'in 1996 yılında tamamladığı televizyondaki şiddet üstüne olan çalışmasına göre TV'deki şiddetten toplumun az bir oranı etkileniyor. Çünkü gerçek hayattaki şiddet sürüp gidiyor.

Beatrice Newbery
New Scientist 20 Nisan 1996
Çeviri: Ediz Evrenosoğlu